

พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้ป่วยและการปฏิบัติกิจวัตรด้านสุขภาพของครอบครัวผู้ป่วย
โรคหลอดเลือดหัวใจตีบ

วรารัตนา อรุณวงศ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลครอบครัว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

กรกฎาคม 2550

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

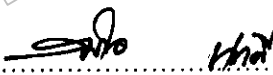
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ วรางคณา อุไรวงษ์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลครอบครัว ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

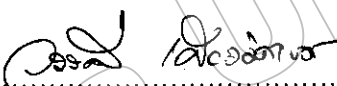
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

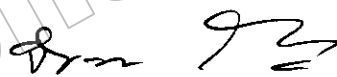

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ เดียวอิสระ)

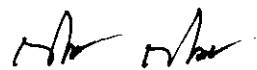

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา วัชรสินธุ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(ดร.สมใจ นกดี)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ เดียวอิสระ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา วัชรสินธุ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทริพงษ์ ติรมนัส)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลครอบครัว ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่... 11 ...เดือน... 11 ...พ.ศ. 2550

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ์ เดียววิเศษ
ประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา วัชรสินธุ์ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
และผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่กรุณาให้คำปรึกษาและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วน
และเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ
โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ์ เดียววิเศษ รองศาสตราจารย์ ดร.
จินตนา วัชรสินธุ์ ดร.สมใจ นกดี และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรพงษ์ ธีรมนัส คณะกรรมการ
สอบปากเปล่าที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะด้วยดีเสมอมาในการปรับปรุงแก้ไข จนทำให้วิทยานิพนธ์
ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ท้ายที่สุดนี้ขอขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ พี่ น้อง ในครอบครัวทุกท่านที่ให้การ
สนับสนุนในทุก ๆ ด้านเป็นกำลังใจและห่วงใยเสมอมา ตลอดจนพี่ ๆ เพื่อน ๆ น้อง ๆ เพื่อนร่วมงาน
ทุกท่านที่เสียสละเวลาและให้การช่วยเหลือด้วยดีตลอดมา รวมทั้งในสาขาการพยาบาลครอบครัว
ทุกท่าน ที่ได้ให้กำลังใจ และคอยให้การสนับสนุนมาโดยจนทำให้ผู้วิจัยผ่านพ้นอุปสรรคและทำ
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ลุล่วงไปได้ด้วยดี

วางคณา อุไรวงษ์

45911480: สาขาวิชา: การพยาบาลครอบครัว; พย.ม. (การพยาบาลครอบครัว)

คำสำคัญ: พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ/ การปฏิบัติกิจวัตรด้านสุขภาพของครอบครัว/ ผู้ป่วยโรค
หลอดเลือดหัวใจตีบ

วราภรณ์ อุไรวงษ์ : พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้ป่วยและ การปฏิบัติกิจวัตรด้านสุขภาพ
ของครอบครัวผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจตีบ (HEALTH PROMOTING BEHAVIORS AND FAMILY
HEALTH ROUTINE OF PATIENTS CORONARY ARTERY DISEASE) คณะกรรมการควบคุม
วิทยานิพนธ์: วรณี เดียวอิสเรศ, Ph.D., จินตนา วัชรสินธุ์, Ph.D. 100 หน้า, ปี พ.ศ. 2550.

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อบรรยายพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้ป่วยที่เกี่ยวข้องกับการ
ปฏิบัติกิจวัตรด้านสุขภาพครอบครัวของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจตีบซึ่งแบ่งเป็น 7 ด้านคือ ด้าน
การบริโภคอาหาร ด้านกิจกรรมและการออกกำลังกาย ด้านการพักผ่อนนอนหลับ ด้านการจัดการกับ
ความเครียด ด้านการปฏิบัติตนด้านการรักษา ด้านพฤติกรรมเสี่ยง และด้านการมีเพศสัมพันธ์ ดำเนิน
การวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลซึ่ง
เป็นผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจตีบ จำนวน 15 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา
(Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า 1. ด้านการบริโภคอาหาร แบ่งได้เป็น 3 ประเด็น คือ 1.1 การเลือกประเภทอาหารที่
รับประทาน 1.2 กำหนดเวลาและมื้ออาหารที่รับประทาน 1.3 วิธีการประกอบอาหาร 2. ด้านกิจกรรมและการ
ออกกำลังกาย แบ่งได้ 2 ประเด็น คือ กิจกรรมการออกกำลังกาย สภาพร่างกายหลังการออกกำลังกาย 3. ด้าน
การพักผ่อนนอนหลับ แบ่งได้เป็น 2 ประเด็นคือ ช่วงเวลา/ ระยะเวลาการนอนในแต่ละวัน ปัญหาในการนอน
หลับพักผ่อนและการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น 4. ด้านการจัดการกับความเครียด แบ่งเป็น 2 ประเด็นคือ 4.1 ปัญหาที่
ทำให้เกิดความเครียด 4.2 วิธีการจัดการกับความเครียด แบ่งได้เป็นประเด็นย่อย 4 ประเด็น ได้แก่ 4.2.1 ทำให้
สบาย 4.2.2 ไม่คิดมาก 4.2.3 พยายามปรึกษาหารือในครอบครัว 4.2.4 พยายามเบี่ยงเบนความสนใจเพื่อจะได้ลืม
5. ด้านการปฏิบัติตนด้านการรักษาแบ่งได้เป็น 5.1 รับประทานยาครบตามแพทย์สั่ง 5.2 ไปตรวจตามนัดทุกครั้ง
5.3 ปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์และพยาบาล แบ่งเป็นประเด็นย่อย 3 ประเด็น ได้แก่ 5.3.1 การรับประทาน
อาหาร 5.3.2 ไม่ออกกำลังกายหรือทำงานหนัก 5.3.3 ระมัดระวังการขับถ่าย 6. ด้านพฤติกรรมเสี่ยง แบ่งได้เป็น
2 ประเด็น ได้แก่ 6.1 ลดพฤติกรรมเสี่ยงให้น้อยลง 6.2 พยายามเลิกพฤติกรรมเสี่ยง 7. ด้านการมีเพศสัมพันธ์
แบ่งได้เป็น 2 ประเด็น ได้แก่ 7.1 เลิกมีเพศสัมพันธ์ 7.2 ระมัดระวังในการมีเพศสัมพันธ์

ผลของการศึกษานี้ ทำให้เห็นภาพรวมของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจ
ตีบและการปฏิบัติกิจวัตรด้านสุขภาพของครอบครัวของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจตีบ ซึ่งเป็นข้อค้นพบที่
พยาบาลสามารถนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการประเมินพฤติกรรมสุขภาพผู้ป่วยและสนับสนุนให้ครอบครัวมี
ส่วนร่วมในการส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจตีบ นำมาพัฒนารูปแบบการดูแลผู้ป่วย
โรคหลอดเลือดหัวใจตีบ ซึ่งเป็นการพัฒนาคุณภาพการพยาบาลให้สอดคล้องกับการดูแลโดยครอบครัวมีส่วนร่วม
ในการส่งเสริมสุขภาพของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจตีบให้มีประสิทธิภาพต่อไป

45911480: MAJOR: FAMILY NURSING; M.N.S. (FAMILY NURSING)

KEYWORDS: HEALTH PROMOTING BEHAVIOR/ FAMILY HEALTH ROUTINE/
CORONARY ARTERY DISEASE PATIENT

WARANGKANA URAIVONG: HEALTH PROMOTING BEHAVIORS AND
FAMILY HEALTH ROUTINE OF PATIENTS CORONARY ARTERY DISEASE.

ADVISOR COMMITTEE: WANNEE DEOISRES, Ph.D., CHINTANA WACHARASIN, Ph.D.
100 P. 2007.

The purpose of this study was to describe the health promoting behavior in coronary artery disease patient with family health routine include, 7 categories : categorized 1) eating behavior 2) activity and exercise 3) rest and sleeping 4) stress management 5) caring in treatment 6) risk behavior 7) sexual activity. The qualitative research was conducted on 15 coronary artery disease patients. In depth interviews, observation, and review of health records were used to collect data, and content analysis method was used for data analysis.

The results showed that 1. Eating behavior could be divided into 3 categories 1.1 selection of food 1.2 Timing of meal and 1.3 Way of cooking. 2. Activities and exercising could be divided into 2 categories 2.1 Type of Activities and 2.2 physical condition after exercising 3. Rest and sleeping behavior could be divided into 2 categories 3.1 Period of daily sleeping time 3.2 Problem and resolve with rest and sleepless 4. Stress management could be divided into 2 categories 4.1 Cause of stress 4.2 Method of stress management could be divided into 4 items 4.2.1 Comedown. 4.2.2 Don't herd thinking 4.2.3 Consult with family and 4.2.4 Attempt to Attent in another thing in order to forget 5. The way of treatment could be divided into 3 categories 5.1 Take a medicine fully follow in order. 5.2 Follow up on schedule 5.3 Keeping device suggestion of doctor and nurse could be divide into 3 items 5.3.1 Eating 5.3.2 Don't work hard 5.3.3 Awareness of 6. Risk behavior could be divided into 2 categories 6.1 reduce risk behavior 6.2 try to quit risk behavior excrete 7. Sexually behavior could be divided into 2 categories 7.1 Quit engage in sexual intercourse and 7.2 Be careful in engaging in sexual intercourse

The findings of this study revealed an overall of patient health promoting behavior and family health routine practice. The study may benefit to health care workers, especially nurses, in developing health promoting behavior model for patients and their families.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับโรคหลอดเลือดหัวใจตีบ.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ.....	15
พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจตีบ.....	16
แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจวัตรด้านสุขภาพของครอบครัว.....	33
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	37
ลักษณะผู้ให้ข้อมูล.....	37
สถานที่เก็บข้อมูล.....	37
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	37
การพิทักษ์สิทธิของผู้ให้ข้อมูล.....	38
การเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
ความน่าเชื่อถือของงานวิจัย.....	42

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูล.....	45
ส่วนที่ 2 พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้ป่วยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของครอบครัว.....	46
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	77
สรุปผลการวิจัย.....	77
อภิปรายผล.....	79
ข้อเสนอแนะ.....	85
บรรณานุกรม.....	86
ภาคผนวก.....	93
ภาคผนวก ก.....	94
ภาคผนวก ข.....	96
ภาคผนวก ค.....	98
ประวัติย่อของผู้วิจัย	100

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูล.....	45

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University